

Een organisatie voor therapeuten met paarden onder FPG-vlag.

Contourennota voor het oprichtingsproces van een beroepsvereniging
November 2008

Het therapeutische belang van het paardrijden door mensen met beperkingen of hulpvragen wordt in de Federatie Paardrijden Gehandicapten onderkend als zeer waardevol voor een aantal diagnosegroepen. Een aantal EAT- en Equitherapeuten in Nederland richtte zich tot de FPG met het verzoek te assisteren bij het oprichten van een beroepsvereniging.

Het bestuur van de FPG onderschrijft de wenselijkheid van het oprichten van een vereniging of stichting die de belangen behartigt van therapeuten die het paard gebruiken als effectief middel om hun behandel doelstellingen met hun cliënten te bereiken.

Deze notitie geeft de contouren aan waarbinnen het FPG-bestuur zich dit oprichtingsproces voorstelt.

De FPG is een vereniging van rechtspersonen zonder winstoogmerk. Aangezien veel therapeuten zelfstandig ondernemer zijn met een winstoogmerk, kunnen zij niet direct lid worden van de FPG. Wel kan een eventuele beroepsvereniging zich bij de FPG aansluiten.

De beroepsgroep

Het bestuur zal in gesprek gaan met personen die zich op goede gronden profileren als deskundige op het werkterrein van therapieën met paarden. Volgens bestuursbesluiten van december 2007 en januari 2008 hanteert het FPG-bestuur voor erkenning van de betrokken categorie therapeuten als minimumvereisten:

1. De therapeut is in het bezit van een HBO-diploma in de zorg- of welzijnssector, welke opleiding garandeert dat hij of zij bij een cliënt een anamnese kan afnemen en een behandelplan kan opstellen en uitvoeren.
2. De therapeut heeft een hippische kaderopleiding afgesloten op het niveau van minstens de Commandantencursus FPG, of KNHS Instructeur 2. De therapeut heeft hiermee aangetoond zelf voldoende hippische vaardigheid te bezitten. Het hippische opleidingsniveau is gespecificeerd in bijlage 1 van deze nota.
3. De therapeut heeft, om beide kennisvelden met elkaar te combineren, een koppelopleiding gevolgd, waarmee hij/zij zich specialiseert in het therapeutisch werken met het paard.

Toelichting:

Het genoemde opleidingsniveau op HBO-niveau wordt door ziektekostenverzekeraars vereist. Het hippische kennis- en vaardigheidsniveau moet gelijk zijn aan dat van een instructeur paardrijden gehandicapten.

In Nederland zijn voor het merendeel therapeuten werkzaam die het diploma Equine Assisted Therapy, EAT (Hogeschool Artevelde te Gent) hebben, of het diploma Equitherapeut (Nederlandse Stichting Helpen met Paarden (SHP-E (NL))). Deze opleidingen kunnen gekwalificeerd worden als de bovengenoemde koppelopleiding. Enkele anderen genoten hun opleiding in o.a. Duitsland en Oostenrijk. Daarnaast werken er bij FPG-leden therapeuten en instructeurs die bij gebrek aan een

opleiding in Nederland door zelfstudie en ervaring in de loop van vele jaren deskundigheid hebben opgebouwd.

De beroepsuitoefening

Het therapeutisch werken met paarden ten behoeve van hulpvragen bij mensen dient in de visie van de FPG te worden gekenmerkt door:

- Veranderingsprocessen gericht op verbetering van het functioneren van de cliënt
- Interventies op grond van diagnostiek
- Inpassing in overige therapeutische programma's van de cliënt
- Begrenzing in tijd van de behandeling
- Evaluatie en rapportage
- Verantwoord bedrijfsmatig handelen in de therapeutische praktijk, en met paarden

Ten behoeve van veiligheid en arbeidsomstandigheden worden eisen gesteld aan de kwaliteit en veiligheid van de accommodaties, gelijkwaardig aan die voor FPG-maneges. Aangesloten praktijken garanderen het welzijn van en een verantwoorde omgang met paard en pony.

Het belang van een beroepsorganisatie

Om voor hun behandelingen vergoedingen te krijgen van zorgverzekeraars werken therapeuten op basis van contracten met de zorgverzekeraars. In toenemende mate stellen de zorgverzekeraars de eis dat te contracteren therapeuten aangesloten zijn bij een beroepsorganisatie. Dit lidmaatschap moet garanderen dat de therapeut zich tijdig bijschoolt en zich onderwerpt aan de door de beoogde beroepsvereniging gestelde maatregelen ter handhaving van de juiste beroepsuitoefening en accreditatie.

Daarnaast zal een beroepsvereniging gaan functioneren als kenniscentrum voor het vakgebied. Een verzamelplaats van kennis kan vervolgens de verspreiding en verdieping van deze kennis verzorgen en beroepsopleidingen en bij- en nascholingen ontwikkelen.

De krachten kunnen worden gebundeld op onder andere administratief vlak, bij de aanschaf van materiaal en in het onderhandelen met verzekeraars.

Een beroepsvereniging zal tenslotte een brugfunctie gaan vervullen naar universiteiten ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van therapieën met het paard als hulpmiddel.

Opleidingen voor therapeuten

De FPG nam tussen 2002 en 2006 deel aan het Europese project Pegasus. In dit project is geformuleerd hoe een opleiding tot Equine Assisted Therapist, EAT, er kan uitzien en het biedt goede uitgangspunten. De Postgraduaat opleiding EAT wordt nu gegeven aan de Artevelde Hogeschool te Gent, België. Vanuit de FPG wordt in deze opleiding na de afsluiting van het project Pegasus nog bijgedragen in de vorm van docentschappen.

De opleiding EAT te Gent bestaat uit een algemeen verplicht gedeelte en vervolgens een aantal keuzemodules die men kan volgen naar analogie van het eigen therapeutisch specialisme. De keuzeterreinen zijn:

- EAT in de orthopedagogie
- EAT bij psychiatrische en psychische problemen
- EAT als bewegingstherapie

Voor meer details wordt verwezen naar de opleidingsbrochure EAT.

Daarnaast is er in Nederland de opleiding SHP-E(NL), waarmee men de beroepstitel *Equitherapeut* verwerft. De details hiervan biedt de webpagina http://www.equitherapie.org/index.php?content_id=6

Het zou denkbaar kunnen zijn, dat Equitherapeuten en/of EAT-ers de opleidingsmogelijkheden in Nederland verder gaan ontwikkelen. Misschien kiest men ervoor in de toekomst een of meer van de EAT-opleidingsmodules in Nederland aan te bieden.

Deze route zal uiteraard door het werkverband van de therapeuten zelf moeten worden uitgewerkt. Het lijkt hierbij een onmisbare stap, er een hogeschool voor paramedische opleidingen bij te betrekken. De beoogde beroepsvereniging zal zeker moeten streven naar mogelijkheden tot bijscholingen, als middel voor de therapeut om het behoud van erkenning veilig te stellen.

Overgangsfase

Voordat de beoogde beroepsvereniging haar leden uitsluitend op grond van vastgestelde criteria en diploma's toelaat, zal een overgangsperiode gelden, waarin degenen die hun kennis en vaardigheden op eigen kracht hebben opgebouwd de gelegenheid krijgen deze om te zetten in een gelijkwaardig diploma. Een tijdelijke 'reparatiecommissie' zal zich hiermee bezighouden, als onderdeel van de beroepsvereniging en onder toezicht van FPG. Deze commissie dient te onderzoeken welke aangepaste leerwegen gecreëerd kunnen moeten, waarin betrokkenen hun kennis en vaardigheden kunnen aantonen en zo nodig aanvullen.

In aanmerking voor de reparatiemaatregel komen: IPG-gediplomeerden, Equine Assisted Therapeuten (België) en houders van DKThR-diploma's (Duitsland). Het zal om een beperkte groep gaan, is de inschatting.

De aanvullende criteria om in aanmerking te komen voor reparatie zullen betreffen: het aantal jaren werkervaring (10 jaar), aantal cliëntcontacten, aantal contact-uren per week, dossiers, en toetsing. De reparatiemaatregel is maximaal 2 jaar van kracht. Gegadigden dienen zich tijdig aan te melden, binnen een jaar na de oprichting van de beroepsvereniging.

De toetsing en bijscholing in de reparatiemaatregel moet een HBO-denkniveau aantonen. Dit is haalbaar met behulp van een verplichting tot dossiervorming, plannings- en evaluatie-interviews, bewijzen van planmatig en bedrijfsmatig werken e.d. Te noemen zijn de mogelijkheden:

- Aantoonbare ervaring (minimaal 10 jaar) als zelfstandig werkende TP leidt tot vrijstelling van de koppelopleiding.
- Niet zelfstandig werkende therapeuten met het diploma IPG en minimaal 10 jaar ervaring kunnen - op grond van vrijstelling voor een aantal competenties - een verkorte opleiding doen als 'koppeling'. Ze kunnen zich ook kwalificeren op grond van EVC's.
- Hebben IPG-ers geen therapeutische ervaring, maar wel een HBO-opleidingsniveau, dan dienen ook zij een verkorte opleiding te volgen. Hun therapeutische ervaring kan worden uitgebreid in stages bij gediplomeerde therapeuten.
- Persoonskenmerken spelen een rol: zelfstandig werken in het TP vraagt om initiatief, leidinggevende kwaliteiten en verantwoordelijk handelen.

De reparatiemaatregel is eenmalig en tijdelijk. Na verstrijken van de afgesproken termijn gelden de vastgestelde instroomeisen voor toelating in de beroepsgroep. Bij de oprichting van de vereniging moet dan ook zeer snel bijscholing en certificering kunnen worden aangeboden, in combinatie met een aspirantlidmaatschap. Voor bepaalde categorieën therapeuten zijn er wellicht mogelijkheden tot korte koppelopleidingen in, met name, Duitsland.

Door de FPG ondernomen en te ondernemen stappen

1. Deze nota werd in concept door de betrokken bestuursleden van de FPG en door de leden van de FPG Kwaliteitscommissie gelezen, aangevuld en uiteindelijk vastgesteld.
2. Ter bespreking van de tweede en volgende versies werden enkele therapeuten uitgenodigd om in klein verband de visies uit te wisselen. Als gesprekspartners functioneerden 2 EAT-ers, 2 Equitherapeuten, 2 FPG-therapeuten, 2 bestuursleden van de FPG en de leden van de Kwaliteitscommissie FPG. Hun aanvullingen werden in deze nota verwerkt.
3. De FPG organiseert op 24 januari 2009 een bijeenkomst rond de inrichting van een beroepsvereniging van therapeuten die met paarden werken, waarvoor breed wordt uitgenodigd, onder alle bekende beoefenaren van therapieën met paarden. Na deze bijeenkomst zal er, als de draagkracht en daadkracht voldoende blijken, een werkgroep van therapeuten moeten ontstaan die de vereniging verder vorm geeft.

Dieuwke Papma
Bureau FPG
2008-11-20

Bijlage 1

HIPPISCHE VAARDIGHEDEN ALS VEREISTEN VOOR DE FPG-BEROEPSVERENIGING VAN THERAPEUTEN MET PAARDEN

**Groep A = KNHS/ORUN Instructeur 2 met onderdeel Rijden (voorheen ORUN 1^e fase),
of: Commandantencursus met Rijden
of: Deurne sportgericht met Rijden, niveau 2**

**Groep B = FNRS manege instructeur
of: ORUN Basisinstructeur 2 (alleen theorie en lesgeven, voorheen
ponyclubleider)**

**Groep C = Instructeur Voltige 2 (voorheen Aspirant Voltigeleider)
of: Men-instructeur niveau 2 (voorheen koetsiersbewijs)**

**Groep D = Wedstrijdruiter dressuur klasse L1 met 1 winstpunt
Certificaat Rijden ORUN-niveau 2 (eventueel in te stellen t.b.v.
de beroepsvereniging therapeuten met paarden)**

Voldoet u aan een of meer criteria uit groep A?

“Ja” betekent voor u: u voldoet aan de eisen die deze nota stelt aan de hippische vaardigheid voor het uitoefenen van therapieën met het paard als therapeutisch middel.

“Nee” betekent voor u: u voldoet *niet* aan de eisen die deze nota stelt aan de hippische vaardigheid voor het uitoefenen van therapieën met het paard als therapeutisch middel. U zult minimaal moeten gaan voldoen aan de criteria genoemd voor groep D.

Voldoet u aan een of meer criteria uit groep B?

U voldoet met deze opleidingen *niet* aan de eisen die deze nota stelt aan de hippische vaardigheid voor het uitoefenen van therapieën met het paard als therapeutisch middel. U zult minimaal moeten gaan voldoen aan de criteria genoemd voor groep D.

Voldoet u aan een of meer criteria uit groep C?

U voldoet met deze opleidingen *niet* aan de eisen die deze nota stelt aan de hippische vaardigheid voor het uitoefenen van therapieën met het paard als therapeutisch middel. U zult minimaal moeten gaan voldoen aan de criteria genoemd voor groep D.

Voldoet u aan een of meer criteria uit groep D?

“Ja” betekent voor u: u voldoet aan de eisen die deze nota stelt aan de hippische vaardigheid voor het uitoefenen van therapieën met het paard als therapeutisch middel.

Het genoemde Certificaat Rijden zal in overleg met KNHS/ORUN worden ingesteld, als daar voldoende vraag naar is.